

Electromagnetism I

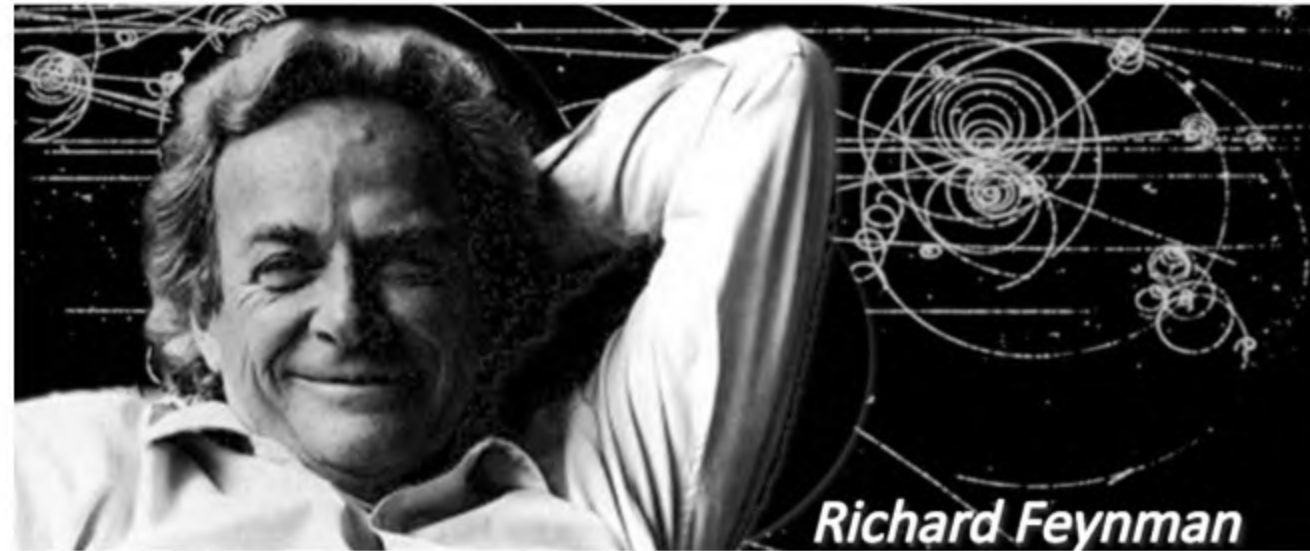
Faculty of Physics-Kharazmi University

Dr. Faramarz Kanjouri

Spring 2023

دانشگاه خوارزمی

اگر همواره مانند گذشته بیندیشید، همیشه همان چیزهایی را
به دست می آورید که تا کنون کسب کرده اید

فاینمن

درس پانزدهم

قانون کولن

Coulomb's Law

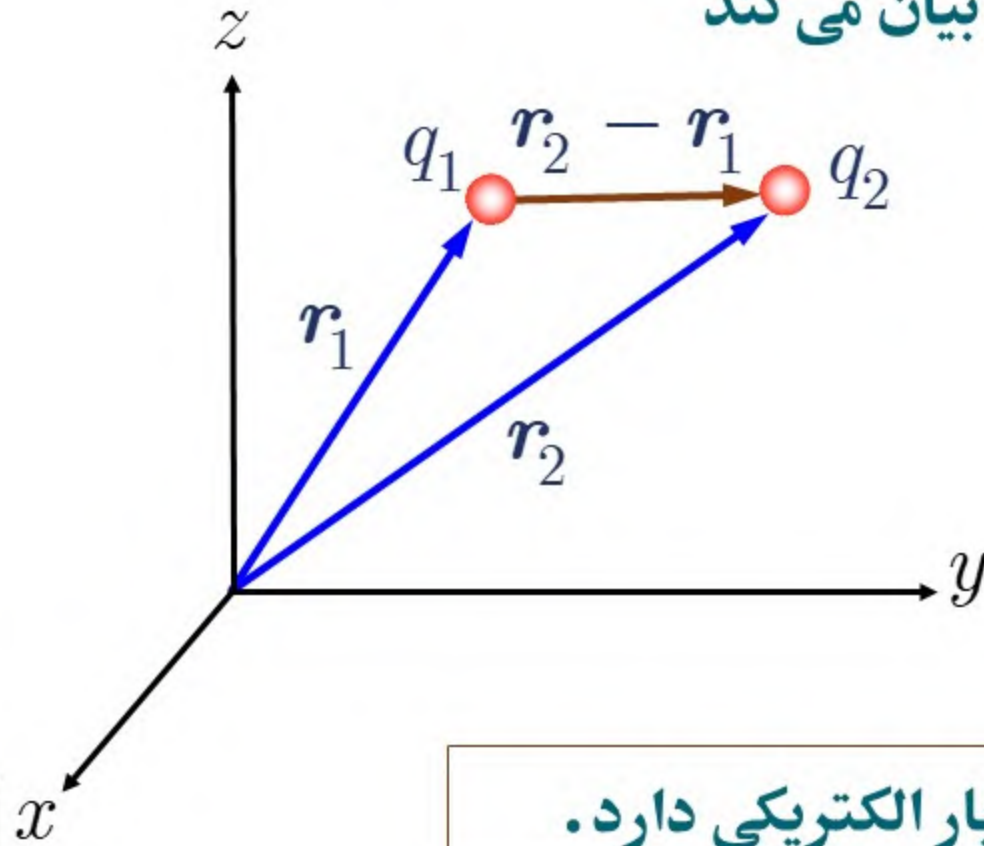

- Conservation of charge   □ اصل پایستگی بار الکتریکی
- Quantization of charge   □ کوانتس بار الکتریکی
- Coulomb's Law   □ قانون کولن
- The principle of superposition   □ اصل برهم نهی

Charles Augustin Coulomb (1785)

قانون کولن برهم کنش بین دو بار نقطه‌ای را به شکل زیر بیان می‌کند

$$\mathbf{F}_{q_2} = kq_1q_2 \frac{\mathbf{r}_2 - \mathbf{r}_1}{|\mathbf{r}_2 - \mathbf{r}_1|^3}$$

k مقدار ثابتی است که بستگی به انتخاب یکای بار الکتریکی دارد.

$$\mathbf{F}_{q_2} = kq_1q_2 \frac{\mathbf{r}_2 - \mathbf{r}_1}{|\mathbf{r}_2 - \mathbf{r}_1|^3}$$

ساده‌ترین انتخاب این است که مقدار k را برابر با ۱ بگیریم و یکای بار الکتریکی را از روی قانون کولن تعریف کنیم. در این صورت یکای الکتروستاتیکی بار الکتریکی **(Electrostatic unit (esu))** را استات کولن **statcoulomb** می‌نامیم. استات کولن به شکل زیر تعریف می‌شود:

دو بار الکتریکی با اندازه‌ی یکسان یک استات کولن که در فاصله‌ی یک سانتی‌متر از هم قرار دارند، به هم دیگر نیروی الکتریکی معادل **یک دین dyne** وارد می‌کنند.

انتخاب دیگر، دستگاه یکه‌های MKS است. در این دستگاه یکه‌ها، یکای بار الکتریکی کولن است. و مقدار k

برابر است با: $k = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 10^{-7} c^2 = 8.987551788 \times 10^9 \frac{\text{N.m}^2}{\text{C}^2}$ (c سرعت نور است)

ضریب گذردهی خلأ $\epsilon_0 = 8.854187817 \times 10^{-12} \frac{\text{C}^2}{\text{N.m}^2} \left(\frac{\text{F}}{\text{m}} \right)$
permittivity of free space

بار الکتریکی بنیادی در طبیعت، بار الکترون (یا پروتون) است که مقدار آن برابر است با:

$$e = 1.6021917 \times 10^{-19} \text{C} = 4.803250 \times 10^{-10} \text{esu}$$

که معمولاً آن را به شکل تقریبی زیر می‌نویسیم: $e = 1.6 \times 10^{-19} \text{C} = 4.8 \times 10^{-10} \text{esu}$

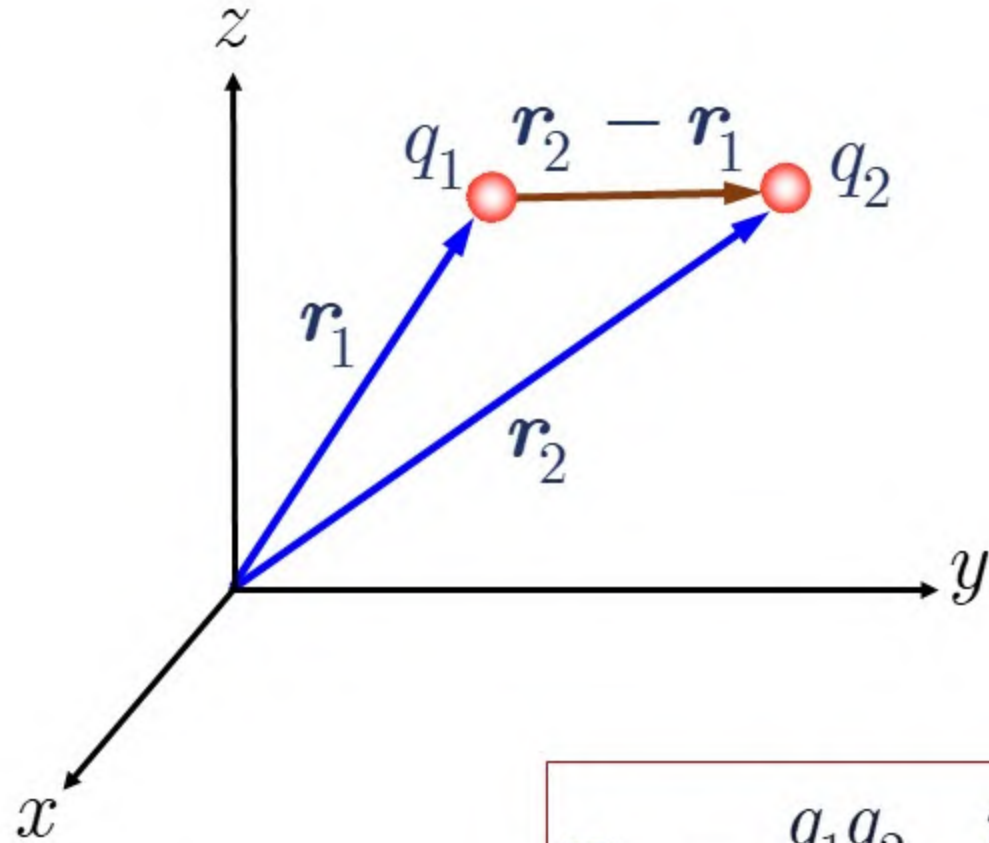
یک کولن بار، بر حسب بار الکترون:

$$1\text{C} = 6.25 \times 10^{18} e$$

رابطه‌ی بین یکای الکتروستاتیکی بار و کولن

$$1\text{C} = 3 \times 10^9 \text{esu}$$

$$\mathbf{F}_{q_2} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} q_1 q_2 \frac{\mathbf{r}_2 - \mathbf{r}_1}{|\mathbf{r}_2 - \mathbf{r}_1|^3}$$

$$\mathbf{F}_{q_1} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} q_1 q_2 \frac{\mathbf{r}_1 - \mathbf{r}_2}{|\mathbf{r}_1 - \mathbf{r}_2|^3} = -\mathbf{F}_{q_2}$$

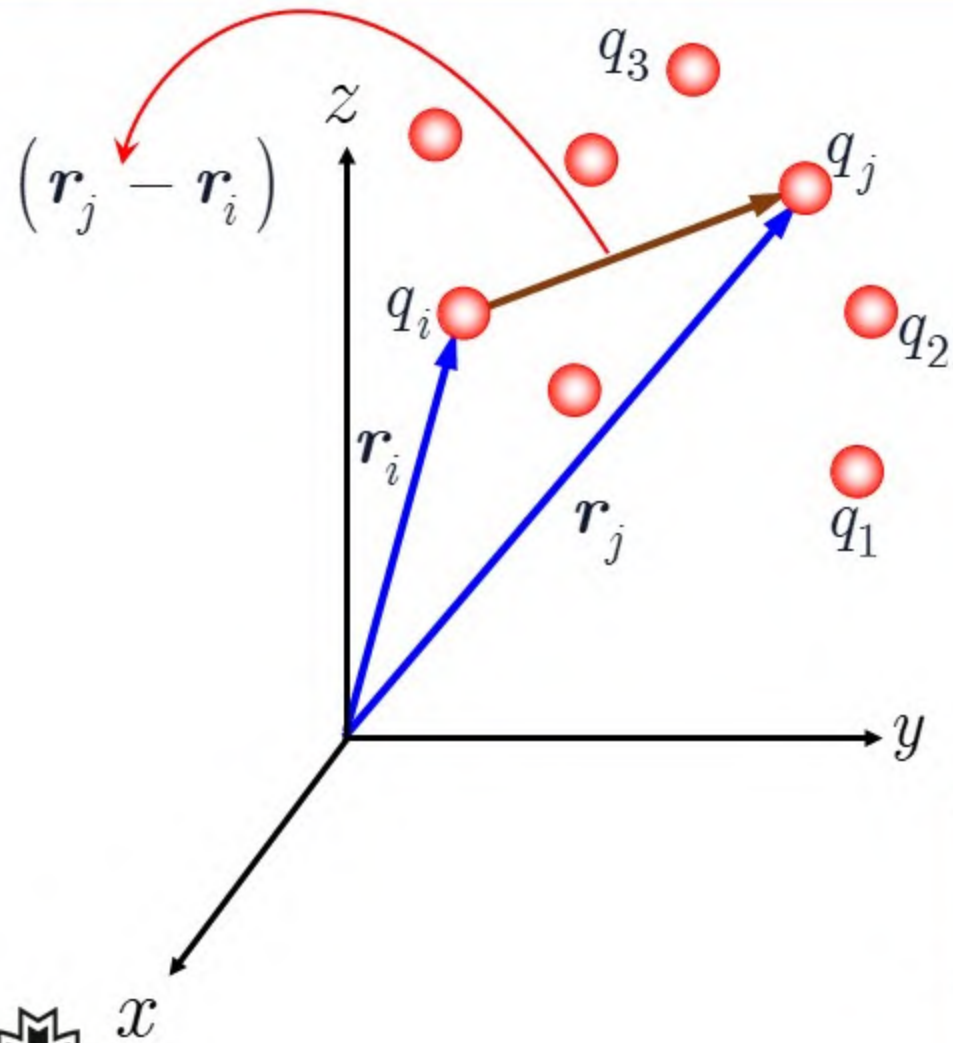
$$\mathbf{F}_{q_1} = \frac{q_1 q_2}{4\pi\epsilon_0} \frac{\mathbf{r}_1 - \mathbf{r}_2}{|\mathbf{r}_1 - \mathbf{r}_2|^3} = \frac{q_1 q_2}{4\pi\epsilon_0} \frac{\hat{\mathbf{r}}_{12}}{|\mathbf{r}_{12}|^2}$$

$$\mathbf{r}_{12} = \mathbf{r}_1 - \mathbf{r}_2$$

$$\hat{\mathbf{r}}_{12} = \frac{\mathbf{r}_1 - \mathbf{r}_2}{|\mathbf{r}_1 - \mathbf{r}_2|}$$

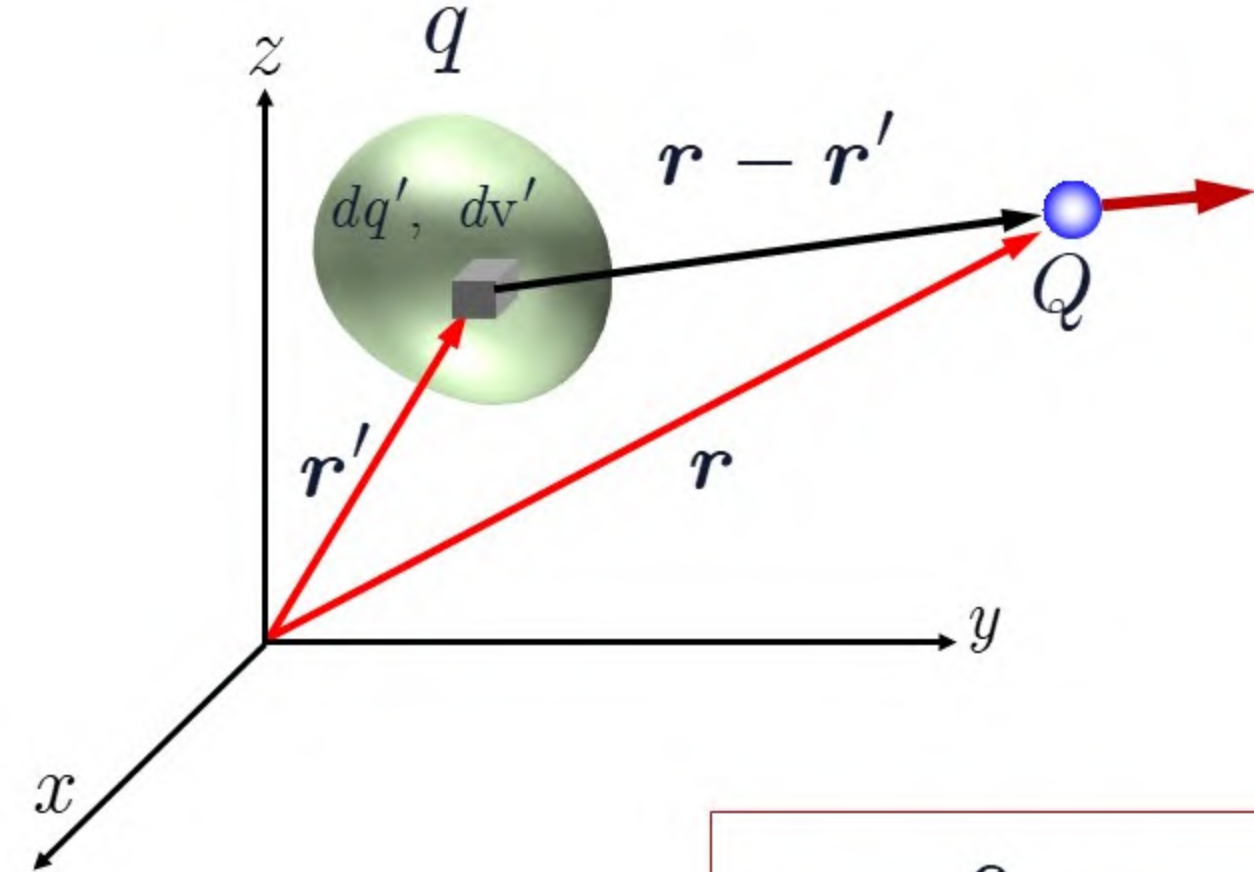

$$\mathbf{F}_{ji} = \frac{q_j q_i}{4\pi\epsilon_0} \frac{\mathbf{r}_j - \mathbf{r}_i}{|\mathbf{r}_j - \mathbf{r}_i|^3}$$

$$\mathbf{F}_j = \sum_{i \neq j} \mathbf{F}_{ji} = \sum_{i \neq j} \frac{q_j q_i}{4\pi\epsilon_0} \frac{\mathbf{r}_j - \mathbf{r}_i}{|\mathbf{r}_j - \mathbf{r}_i|^3}$$

$$d\mathbf{F} = \frac{Q dq'}{4\pi\epsilon_0} \frac{(\mathbf{r} - \mathbf{r}')}{|\mathbf{r} - \mathbf{r}'|^3}$$

$$dq' = \rho(\mathbf{r}') dv'$$

$$\mathbf{F} = \int d\mathbf{F} = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0} \int_V dv' \rho(\mathbf{r}') \frac{(\mathbf{r} - \mathbf{r}')}{|\mathbf{r} - \mathbf{r}'|^3}$$

نیروی وارد بر بار Q از طرف مجموعه‌ای از بارهای نقطه‌ای، چگالی خطی، چگالی سطحی و

چگالی حجمی بار الکتریکی

$$\begin{aligned}
 \mathbf{F} = & \frac{Q}{4\pi\epsilon_0} \int dv' \rho(\mathbf{r}') \frac{(\mathbf{r} - \mathbf{r}')}{|\mathbf{r} - \mathbf{r}'|^3} \\
 & + \frac{Q}{4\pi\epsilon_0} \int da' \sigma(\mathbf{r}') \frac{(\mathbf{r} - \mathbf{r}')}{|\mathbf{r} - \mathbf{r}'|^3} \\
 & + \frac{Q}{4\pi\epsilon_0} \int dl' \lambda(\mathbf{r}') \frac{(\mathbf{r} - \mathbf{r}')}{|\mathbf{r} - \mathbf{r}'|^3} \\
 & + \frac{Q}{4\pi\epsilon_0} \sum_i \frac{q_i (\mathbf{r} - \mathbf{r}_i)}{|\mathbf{r} - \mathbf{r}_i|^3}
 \end{aligned}$$

شاد و مهربان باشید
